

**โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ปีงบประมาณ ๒๕๕๘**

หลักการและความเป็นมา

ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษาในปี พุทธศักราช ๒๕๕๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ กราบบังคมถวายและสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์
๒. เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ปัญหาร่วมกัน

เป้าหมาย

๑. ให้บริการทางการเกษตรแก่เกษตรกร ตามความต้องการและความเหมาะสมของพื้นที่ รวมทั้งการ แก้ไขปัญหาร่วมกัน
๒. เสริมสร้างความรู้และมีกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมแก่เกษตรกร

ตัวชี้วัด

- ออกให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารไม่ต่ำกว่า ๓๐๘ ครั้ง (จังหวัดละ ๔ ครั้ง)
- มีเกษตรกรเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารไม่ต่ำกว่า ๙,๖๒๕ ราย (จังหวัดละ ๑๒๕ ราย)

งบประมาณปี ๒๕๕๘

งบประมาณดำเนินการรวม ๒,๓๐๐,๐๐๐ บาท จะจัดสรรให้สำนักงานประมงจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด และส่วนสำนักงานประมงพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร โดยจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร แต่ละแห่ง เป็นค่าใช้จ่ายในด้านงานต่างๆ ที่หน่วยงานดำเนินการเสนองบประมาณ ได้แก่ ค่าป้าย ค่าปัจจัยการผลิต ค่าวัตถุดิบผลิตอาหารสัตว์น้ำ ค่าวัสดุสำหรับการจัดนิทรรศการ ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์ ค่าจัดทำสื่อ ค่าวัสดุที่จำเป็นสำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการประมง

แผนการดำเนินการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบให้จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จำนวน ๔ ครั้ง (ไตรมาสละ ๑ ครั้ง) ดังนี้

ครั้งที่ ๑. (ไตรมาสที่ ๑) จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ เนื่องในวันคล้ายวันประสูติพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ (๙ ธันวาคม) โดยจัดระหว่างวันที่ ๙ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗

ครั้งที่ ๒. (ไตรมาสที่ ๒) จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ตามที่จังหวัดเห็นสมควร โดยจัดระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

ครั้งที่ ๓. (ไตรมาสที่ ๓) จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ เนื่องในวันคล้ายวันประสูติพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ (๒๙ เมษายน) โดยจัดระหว่างวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๘ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ครั้งที่ ๔. (ไตรมาสที่ ๔) จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (๒๘ กรกฎาคม) โดยจัดระหว่างวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

ดังนั้น เพื่อให้แผนการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการจึงขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสนับสนุนการจัดงานให้เต็มรูปแบบ

โดยการจัดงานทุกครั้งต้องจัดให้สมพระเกียรติ มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง (Follow up) การจัดทำแฟ้มทะเบียนประวัติ (Family Folder) แบบเต็มรูปแบบ ตามแนวทางที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดและสรุปรายงานให้กรมประมงและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบเป็นรายไตรมาส

กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงาน

กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ได้จัดแบ่งช่วงเวลาการดำเนินการออกเป็น ๔ ระยะ คือ การเตรียมการก่อนเปิดคลินิก การดำเนินงานระหว่างเปิดคลินิก การติดตามให้บริการต่อเนื่อง และการติดตามประเมินผล

๑. การเตรียมการก่อนเปิดคลินิก

๑.๑ การประชุมคณะกรรมการ

การประชุมคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ระดับจังหวัดซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เกษตรจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด ประมงจังหวัด หัวหน้าสถานีพัฒนาที่ดิน ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตในพื้นที่ ชลประทานจังหวัด หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สหกรณ์จังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด ผู้แทนกรมการข้าวในพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรในเขตพื้นที่ หัวหน้ากลุ่มงานของสำนักงานเกษตรจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อพิจารณาการจัดตั้งหน่วยงานปฏิบัติงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เป้าหมายการปฏิบัติงานโครงการจัดทำปฏิทินการเตรียมการพิจารณาขอบข่ายผู้รับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ โดยจะต้องจัดประชุมคณะกรรมการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑ เดือนก่อนกำหนดเปิดคลินิก

๑.๒ การกำหนดพื้นที่ตำบลปฏิบัติงาน

๑.๒.๑ การกำหนดพื้นที่ตำบลปฏิบัติงาน (ตำบลเป้าหมาย)

คณะกรรมการระดับจังหวัดดำเนินการคัดเลือก โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังนี้

- เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาด้านการเกษตรที่หลากหลายและรุนแรง
- เป็นความต้องการของเกษตรกรภายใต้การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอด

เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

โดยแต่ละศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จะต้องสำรวจข้อมูลพื้นฐานปัญหาทางการเกษตรและความต้องการของเกษตรกร และส่งข้อมูลดังกล่าวไปยังสำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อพิจารณาเบื้องต้น ก่อนเสนอให้คณะกรรมการระดับจังหวัดให้ความเห็นชอบ

๑.๒.๒ การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของพื้นที่

หลังจากคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ระดับจังหวัดคัดเลือกตำบลได้แล้วให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของแต่ละหน่วยงาน จัดทีมเป็นคณะลงไปศึกษาวิเคราะห์ปัญหาสภาพพื้นที่ และจัดลำดับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย โดยวิธีการประเมินสมภาวะชนบทแบบเร่งด่วน (Rapid Rural Appraisal : RRA) ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลได้จัดทำไว้แล้ว
- ออกสำรวจพื้นที่โดยการสังเกตสภาพพื้นที่และสอบถามผู้นำกลุ่มกิจกรรมต่างๆ และเกษตรกร

ที่ประกอบอาชีพการเกษตรในตำบล

- ประเมิน สรุปข้อเท็จจริงและปัญหาแต่ละด้าน เช่น การผลิตทางการเกษตร สภาพดิน สภาพน้ำ และจัดลำดับความต้องการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร

- สำนักงานเกษตรจังหวัดส่งข้อมูลผลการประเมินให้หน่วยงานที่ให้บริการคลินิกทราบ เพื่อจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ เครื่องมือ และอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกร

- สำนักงานเกษตรจังหวัดส่งข้อมูลผลการประเมินให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขตที่รับผิดชอบเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการติดตามและประเมินผล

๑.๒.๓ การคัดเลือกจุดที่ตั้งคลินิก

- ให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหรือสถานที่อื่นที่มีความพร้อมเป็นจุดตั้งคลินิก

- เป็นจุดศูนย์การของตำบล มีการคมนาคมสะดวก

- มีสภาพเหมาะสมที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการเดินทางมารับบริการ

๑.๓ การวางแผนการปฏิบัติงาน

๑.๓.๑ การวิเคราะห์จัดกลุ่มปัญหา

จัดประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อวิเคราะห์จัดกลุ่มปัญหาเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อรองรับการให้บริการอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับประเด็นปัญหา

- กลุ่มปัญหาที่ต้องให้บริการในห้องปฏิบัติการ เช่น วิเคราะห์ดิน วิเคราะห์ปุ๋ย วิเคราะห์โรคพืช โรคสัตว์ สารพิษตกค้างในโรคพืชผัก ฯลฯ

- กลุ่มปัญหาที่ต้องให้บริการทางเทคนิค เช่น การให้วัคซีน การป้องกันและรักษาโรคสัตว์ การทำหมันสุนัขและแมว ฯลฯ

- กลุ่มปัญหาที่ต้องให้บริการด้านความรู้ คำแนะนำ สารสนเทศใช้ประโยชน์ เช่น การจัดนิทรรศการ จัดแสดงสาริตสอดแทรกวิชาการ ฯลฯ

๑.๓.๒ การจัดเตรียมผู้ปฏิบัติงาน

เมื่อจัดกลุ่มข้อมูลเสร็จสิ้น คณะกรรมการระดับจังหวัดร่วมกันพิจารณาวางแผนจัดเตรียมผู้ปฏิบัติงานให้บริการ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ หรือมีความรู้และทักษะในการให้บริการแต่ละด้าน และอุปกรณ์เครื่องมือที่จะปฏิบัติงานให้บริการ

๑.๓.๓ กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน

- สำนักงานเกษตรจังหวัดกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีของโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ เสนอคณะกรรมการระดับจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบเบื้องต้น

- สำนักงานเกษตรจังหวัดนำเสนอปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีผ่านระบบโปรแกรมคลินิกเกษตรเพื่อให้กรมส่งเสริมการเกษตร นำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณออนุมัติ ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนเนื่องจากบางหน่วยงานมีข้อจำกัดด้านบุคลากรและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน

- กรมส่งเสริมการเกษตรแจ้งผลการอนุมัติปฏิทินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโครงการฯ ผ่านระบบโปรแกรมคลินิกเกษตร

- ให้ทุกหน่วยงานในระดับจังหวัดแจ้งต้นสังกัดทราบ เพื่อให้สนับสนุนการปฏิบัติงาน โดยต้นสังกัดจะสามารถตรวจสอบปฏิทินการปฏิบัติงานของแต่ละจังหวัดได้ทาง www.doae.go.th

๑.๔ การประสานในระดับพื้นที่

สำนักงานเกษตรจังหวัดแจ้งกำหนดการปฏิบัติงานในแต่ละครั้งตามปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีให้กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอให้อำนวยความสะดวกและขอความร่วมมือในการเตรียมการด้านสถานที่ ดังนี้

- หน่วยงานที่ให้บริการคลินิก
- นายอำเภอในพื้นที่จัดคลินิก
- นายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งคลินิก
- หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๕ การเตรียมสถานที่

๑.๕.๑ การจัดสถานที่สำหรับพิธีเปิดงาน ประกอบด้วย เวทีกลาง พระฉายาลักษณ์ โต๊ะหมู่บูชา พานพุ่ม รูปเทียนแพ และป้ายคลินิกใช้ชื่อ “โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์” พร้อมประดับธงตราสัญลักษณ์ของโครงการ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด

๑.๕.๒ จัดตั้งจุดรับบัตรคิวและลงทะเบียนของเกษตรกรและประชาสัมพันธ์บริเวณด้านหน้าโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด

๑.๕.๓ การจัดคลินิก ควรจัดคลินิกเป็นกลุ่มตามลักษณะการให้บริการ เช่น กลุ่มที่ต้องให้บริการทางห้องปฏิบัติการและทางเทคนิค (ดิน พืช ปศุสัตว์ ประมงฯ) กลุ่มที่ต้องให้บริการด้านความรู้ (บัญชี สหกรณ์ กฎหมาย ชลประทาน) โดยคลินิกที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันควรจัดให้อยู่บริเวณใกล้เคียงกัน เพื่อความสะดวกแก่เกษตรกรในการเข้ารับบริการ

๑.๕.๔ การจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ประจำคลินิกของแต่ละหน่วยงานต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนด

๑.๕.๕ หน่วยงานที่ให้บริการคลินิก ต้องมีชื่อป้ายตามประเภทของการให้บริการ เช่น คลินิกพืช คลินิกปศุสัตว์ คลินิกประมง คลินิกดิน เป็นต้น

๑.๖ การเตรียมเกษตรกร

ก่อนการเปิดคลินิกอย่างน้อย ๑ สัปดาห์ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล ต้องมีการเตรียมความพร้อมเกษตรกรที่จะมาเข้ารับบริการ โดยจัดประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. ในตำบลเป้าหมายเพื่อให้ไปจัดประชุมชี้แจงเกษตรกรตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

๑.๖.๑ วัตถุประสงค์การจัดงาน

๑.๖.๒ กำหนดการและขั้นตอนการให้บริการ

๑.๖.๓ การเตรียมตัวในการเข้ามารับบริการ เช่น การเตรียมบัตรประจำตัวประชาชน การเก็บตัวอย่าง (พืช ดิน สัตว์ และน้ำ) ที่มีปัญหามารับบริการอย่างถูกต้อง

๑.๗ การประชาสัมพันธ์

ก่อนการเปิดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ๑ - ๒ สัปดาห์ ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลที่ตั้งคลินิก ดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของโครงการ และการเตรียมตัวมาเข้ารับบริการให้เกษตรกรเข้าใจ โดยการประกาศข่าวทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน เพื่อให้เกษตรกรทราบและเกิดความสนใจที่จะเข้าร่วมในการขอรับบริการจากโครงการ

๒. การดำเนินงานระหว่างเปิดคลินิก

การปฏิบัติงานให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในตำบลเป้าหมายให้บริการแต่ละครั้ง กำหนดเวลา ๑ - ๒ วัน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ พิธีเปิดงาน

ในการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ในแต่ละครั้ง ต้องจัดกิจกรรมและพิธีการอย่างสมพระเกียรติ โดยมีพระฉายาลักษณ์ โต๊ะหมู่บูชา พานพุ่ม ธูปเทียนแพ ป้ายคลินิกและประดับธงตราสัญลักษณ์ พิธีเปิดกรวย (ยกเว้นกรณีที่มีการเสด็จพระราชดำเนิน) การกล่าวคำถวายพระพรและจัดคลินิกให้บริการทุกคลินิก

๒.๒ การให้บริการ

๒.๒.๑ การรับบัตรคิว

เกษตรกรลงทะเบียนเข้ารับบริการด้านการเกษตรทุกสาขาที่จุดลงทะเบียน โดยรับบัตรคิวที่มีตัวเลข ๔ หลัก ณ จุดรับบัตรคิว เพื่อให้ทราบว่าผู้มารับบริการจำนวนเท่าใด

๒.๒.๒ การลงทะเบียน

เกษตรกรนำบัตรคิวและบัตรประจำตัวประชาชนยื่นต่อเจ้าหน้าที่รับลงทะเบียน เจ้าหน้าที่จะใช้เลขที่ตามบัตรคิวเป็นเลขในการกำหนดลำดับที่ผู้มารับบริการตลอดการให้บริการในครั้งนั้น โดยเจ้าหน้าที่จะสอบถามปัญหาและความต้องการมารับบริการของเกษตรกร บันทึกลงในทะเบียนประวัติการรับบริการ (แบบคลินิก ๐๑) และทำเครื่องหมายแสดงคลินิกที่เกษตรกรจะไปรับบริการไว้ในแบบคลินิก ๐๑ และฉีกสำเนาให้กับเกษตรกรนำไปรับบริการตามคลินิกที่ระบุไว้

๒.๒.๓ การเข้ารับบริการ

เกษตรกรเข้ารับบริการในแต่ละคลินิก หน่วยงานให้บริการคลินิกรับทราบปัญหาทางการเกษตรพร้อมให้คำแนะนำแก้ไขทางด้านวิชาการ โดยเจ้าหน้าที่ในแต่ละคลินิกจะต้องจัดทำบัตรรับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ (แบบคลินิก ๐๒) โดยต้องระบุลำดับที่ผู้มารับบริการให้ตรงกับลำดับที่ในสำเนาของแบบคลินิก ๐๑ (เลข ๔ หลัก) ที่เกษตรกรนำมาแสดง

๒.๒.๔ การบันทึกผลการให้บริการ

การให้บริการเจ้าหน้าที่จะต้องบันทึกปัญหาที่เกษตรกรมาขอรับบริการ และผลการให้บริการลงในแบบคลินิก ๐๒ โดยฉีกสำเนาให้เกษตรกรเก็บไว้เพื่อใช้ติดตามผลและให้บริการต่อเนื่อง สำหรับตัวจริงให้จัดเก็บไว้ที่หน่วยงานที่ให้บริการคลินิก

๒.๓ การประเมินผลการให้บริการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดำเนินการประเมินผลการให้บริการคลินิก และประเมินผลทางด้านวิชาการ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกร เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการคลินิกและการสังเกตการณ์ของเจ้าหน้าที่ประเมินผล

๓. การติดตามให้บริการต่อเนื่อง

๓.๑ การสรุปสภาพปัญหา

สำนักงานเกษตรจังหวัดบันทึกข้อมูลบัตรทะเบียนประวัติ (แบบคลินิก ๐๑) และหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกบันทึกข้อมูลบัตรรับบริการ (แบบคลินิก ๐๒) เข้าสู่ระบบโปรแกรมคลินิกเกษตรหลังจากนั้นหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาของเกษตรกรที่มารับบริการของแต่ละคลินิกโดยแยกเป็นปัญหารายบุคคลและปัญหาภาพรวมของพื้นที่เพื่อให้สำนักงานเกษตรจังหวัดและหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกร่วมกันพิจารณาข้อมูล สภาพปัญหาของเกษตรกรเป็นรายคลินิกโดยคัดแยกประเภทของเกษตรกรที่มาขอรับบริการออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

เกษตรกรที่ได้รับการแก้ไขปัญหารีบร้อย (ไม่ต่อเนื่อง)

เกษตรกรที่ต้องให้บริการต่อเนื่อง ซึ่งต้องดำเนินการจำแนกกลุ่มเกษตรกรที่เข้ารับบริการออกเป็น

๒ กลุ่ม ตามระดับของปัญหา คือ

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่ต้องให้การช่วยเหลือเป็นรายครัวเรือน

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่ต้องให้การช่วยเหลือในภาพรวมของพื้นที่หรือช่วยเหลือเป็นรายกลุ่ม/พื้นที่

๓.๒ การจัดทำแผนการให้บริการต่อเนื่อง

สำนักงานเกษตรจังหวัดและหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่นประชุมวางแผนการติดตามให้บริการต่อเนื่องเป็นรายคลินิกโดยจัดทำแผนการติดตามเป็น ๒ กลุ่ม ตามระดับปัญหา

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่ต้องให้การช่วยเหลือเป็นรายครัวเรือน โดยร่วมกันจัดทำโครงการหรือแผนดำเนินงานในการช่วยเหลือเพื่อติดตามให้บริการต่อเนื่องเป็นรายครัวเรือน

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่ต้องให้การช่วยเหลือในภาพรวมของพื้นที่หรือช่วยเหลือเป็นรายกลุ่ม/พื้นที่ เช่น ด่านดิน ชลประทาน ฯลฯ โดยจัดทำแผนพัฒนา/แก้ไขปัญหภาพรวมของพื้นที่นั้นๆ

๓.๓ การจัดทำแฟ้มประวัติ

สำหรับเกษตรกรบางรายที่เข้ารับบริการคลินิกที่มีปัญหาพิเศษที่สำคัญ เช่น ปัญหาที่มีความยุ่งยากในการให้บริการหรือต้องใช้เวลาในการแก้ไขปัญหา สำนักงานเกษตรจังหวัดจะต้องจัดทำแฟ้มทะเบียนประวัติ (Family Folder) ร่วมกับหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกแต่ละคลินิกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานให้บริการต่อเนื่องประกอบด้วย

- ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรรายบุคคล

- ข้อมูลการแก้ไขปัญหา เพื่อต้องการทราบว่า การแก้ไขปัญหาสำเร็จลุกล้างไปแล้วหรือไม่ ผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่เปลี่ยนแปลงไปในทางทิศใด รวมทั้งรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือน เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะสะท้อนถึงผลที่เกิดขึ้นจากการเข้ารับบริการแก้ไขปัญหา

- ประวัติการเข้ารับบริการตามแบบฟอร์มบัตรทะเบียนประวัติ (แบบคลินิก ๐๑) บัตรรับบริการ (แบบคลินิก ๐๒) และบัตรติดตามให้บริการต่อเนื่อง (แบบคลินิก ๐๕)

๓.๔ การปฏิบัติงานตามแผน

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทีมงานซึ่งอาจจะประกอบด้วยหลายหน่วยงาน เพื่อออกติดตามและให้บริการต่อเนื่องแก่เกษตรกรตามที่วางแผนไว้ โดยทุกครั้งที่หน่วยงานที่ให้บริการคลินิกออกติดตามให้บริการ ต่อเนื่องให้บันทึกข้อมูลผลการให้บริการในแบบคลินิก ๐๕ ด้วย ซึ่งปัญหาบางเรื่องสามารถดำเนินการติดตาม แก้ไขตามแผนเพียงครั้งเดียว แต่บางปัญหาอาจต้องกลับไปวางแผนพัฒนาและแก้ไขเพิ่มเติมเป็นครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ฯลฯ จนกว่าปัญหารายบุคคลหรือปัญหาในภาพรวมจะได้รับการแก้ไขให้ลุ่สว่างเสร็จสิ้นจึงถือว่าเป็น การแก้ไขปัญหारेียบร้อย และการให้บริการติดตามต่อเนื่องในระยะยาวให้ใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลไกในการดำเนินงานและให้เกษตรจังหวัดเป็นผู้ประสานกับหัวหน้า ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดหรือระดับเขตเพื่อจัดทำแผนงานในระบบปกติหมุนเวียนการเข้าไปให้ การบริการกับเกษตรกรในพื้นที่โดยใช้ข้อมูลรายชื่อเกษตรกรที่เคยเข้ามาใช้บริการแต่ละคลินิกเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการให้บริการ

๓.๕ การประเมินผลการให้บริการต่อเนื่อง

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดำเนินการประเมินผลการติดตามให้บริการต่อเนื่องของแต่ละ คลินิก ทั้งในกรณีรายบุคคลและกรณีภาพรวมของพื้นที่เสนอต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔. การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ประกอบด้วย การประเมินความพึงพอใจการให้บริการ การประเมินผลการติดตามให้บริการต่อเนื่อง และการประเมินผล ภาพรวมทั้งในเชิงวิชาการและเชิงเศรษฐกิจ โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

๑. การประเมินผลการจัดงาน

๑.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ข้อมูลปฐมภูมิ นักวิชาการและเจ้าหน้าที่ออกไปเก็บข้อมูลภาคสนามในวันจัดงานคลินิกเกษตร โดยการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ นักวิชาการที่รับผิดชอบแต่ละคลินิกและเกษตรกรผู้ใช้บริการในแต่ละ คลินิก คลินิกดิน คลินิกปศุสัตว์ คลินิกประมงและคลินิกอื่นๆ ซึ่งในการสัมภาษณ์เกษตรกรจะจัดดำเนินการคัดเลือก เกษตรกรตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากเกษตรกรผู้ใช้บริการคลินิกไม่น้อยกว่า ๔๐ ราย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะใช้แบบสอบถามซึ่งออกแบบเพื่อจัดเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูลทั้ง ในเชิงปริมาณและคุณภาพสำหรับใช้ในการติดตามและประเมินผล

- ข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานปัญหา สภาพพื้นที่ก่อนการจัดงานและข้อมูลจาก เอกสารรายงานการดำเนินงานโครงการและแฟ้มทะเบียนประวัติของเกษตรกร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการ ติดตามและประเมินผล

๑.๒ การรายงานประเมินผล

จัดทำรายงานประเมินผลการจัดงานคลินิกเกษตรฯ ผลการดำเนินโครงการ ปัญหาอุปสรรค ต่างๆ ที่ได้พบเห็นพร้อมทั้งข้อคิดเห็นต่างๆ ส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและศูนย์ประเมินผลเพื่อสรุปนำเสนอ ภาพรวมทั้งหมดของโครงการต่อผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป

แผนผังขั้นตอนการติดตามให้บริการต่อเนื่อง
การติดตามให้บริการต่อเนื่อง

